

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Sacerdotes no[n] debent ludere

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Summula Raymundi

Secundo notandum circa primum documentum, auctor in textu innuit quod sacerdotes debent succurrere pauperibus. Et iura assignat rationem huius, quod sacerdotes viuunt de patrimonio christi, et ideo quoniam sacerdotes ordines accipiunt tunc manus eorum inuiguntur oleo, quod pro oleum denotatur quod debent esse misericordes et plus obligantur ad misericordiam quam alij homines. Unde legitur in canonica Johannis ca. ij. quod omne peccatum aut est ex cupiditate carnis, aut ex cupiditate oculorum, aut ex avaricia, supbia vite est ipsa supbia. Et in istis homo peccat tripliter, scilicet in deum, in proximum, et in semetipsum. In deum peccat per supbiam, in proximum per auariciam, in semetipsum per luxuriam. Et de istis peccatis potest homo faciliter satis facere per tria bona opera, scilicet per orationes, ieiunia, et elemosinas, quod homo peccans per supbiam potest satis facere per humiles orationes et deuotas. Secundo homo peccat per auariciam in proximum, et huic peccato potest satis facere per largitionem elemosinarum subueniendo pauperibus. Tercio homo peccat per luxuriam in semetipsum, et huic peccato potest satis facere per ieiunia. Quod ad propositum merito sacerdotes hortantur ad bona opera, scilicet ad misericordiam ad dandum elemosinas, et sic de alijs, quod omnia que possident istis elemosine prestite in redemptionem animarum, et in ademptionem celestis curie, quod cum eis pure dant propter deum, quo ad vitam eorum, ideo illa quibus ad necessitates non indigent debent dare propter deum, scilicet pauperibus secularibus vel alijs sacerdotibus egenis et vite sustentationem non habentibus.

Ultimo notandum circa secundum documentum, quod sacerdotes non debent ludere. Pro quo sciendum, quod in aliquibus casibus potest ipsi sacerdotes licite ludere, scilicet pure causa recreationis, quod forte sacerdos fatigatus ex studio vel orationibus ad recreationem adipiscendam licite potest se in honestis ludis parum exercere.

Pro quo sciendum, quod ad ludum licitum requiruntur plura. Primo requiritur honestas personarum, et sic ipsi sacerdotes cum inhonestis hominibus non debent ludere, ut cum coniugio vel vulgo, nec etiam debent ludere cum mulieribus, quod hoc principaliter ipsis est inhibendum, ut patebit de circumstantiis ludi, de quibus dicetur infra. Secundo requiritur honestas instrumentorum, et ideo sacerdos cum globis et cum taxillis ludere non debet, ut manifeste de textus. Tercio requiritur honestas temporis, quod ludus non debet fieri in diebus celebribus et in noctibus, et omnes isti errant qui in nocte natiuitatis christi ludunt taxillis. Quarto requiritur honestas materiarum, scilicet quod ludant per vna assatura, vel cantro vini vel cereuisie, vel per parua et modica pecunia, et si ultra aliquis transgrediretur tunc ludus fieret illicitus. Quinto requiritur honestas morum, scilicet quod sine bene mouerati in ludo, ita quod iste ludus fiat in gaudio sine bello, sine rixa, sine inuidia, sine detractioe, sine fraude, et sine omni dolo. **U**nde notandum secundum theologos, ludus sacerdotibus ideo est prohibitus, et non solum sacerdotibus, imo omnibus christifidelibus, quod ibi percurrunt plura vicia. Primo ibi percurrunt auaricia in hoc quod habet desiderium lucrandi. Secundo percurrunt voluntas spoliandi, et sic aduenit rapina. Tercio percurrunt iura, quod proponit cum parua pecunia magna lucrari. Item ibi percurrunt mendacia et iuramenta que nocua sunt et prohibita, quod de scriptura, mendax os necat animam, etiam scriptum est, neque iuraueris per celum neque per terram. Etiam ibi datur scandalum circumstantibus, et hoc fit perra, prohibitoem ecclesie. Etiam ibi fit tempus omisso, quod isto tempore possent exercere bona opera, ideo propter ista que sepe queruntur ex ludo ipsis sacerdotibus et clericis ludus est prohibitus.

facre scripture s^c p^rbyteri
In libris studeant sermonib⁹. et recitando
.i. miracula z gesta sc^roz patrū .i. qd est iustū
Sanctorum vitas. et agendo quod sit honestum
inhereant s^c eis p^rmissaz

In uigilent curis animarum nocte dieq³
.i. si se^cur utilitas .i. vitā humanā .i. p^r fidelib⁹ xpianis
Si sit opus corpus animam dent pro grege ch^risti
nihil pficiāt s^c p^r byteros sacerdotes

Nil faciant quod non decet hos. sint hi moderati
uestimētis .i. habitu .i. vtant

Uestibus et cultu sic uiuant exteriori
.i. q³ .i. informatores subditoz

Ut sint doctores et sint exempla suozum
s^c informare p^r predicatōes .i. honesta

Et quod lingua nequit saltem doceat bona vita

Hic autoz ostēdit in q³ clerici z sacerdotes se exercere debēt. **Q**uod d^r sa-
 cerdotes z clerici debēt studere in libris in q³ videāt vitas z passiones
 sanctorū. z istas recitare debēt laicis vt sumāt in hoc exēpla corrigēdi se et
 nihil debēt agere nisi qd sit honestū. **E**t debēt omnib⁹ tpib⁹ vigilare in curis
 aiaz vt ipi aias sui gregis deo p^rmendēt z subditos eoz in bona vita p^rser-
 uēt. z debēt oia sua agibilia curiali mō z p^rcessu ordinare. z illud qd nolūt
 sibi fieri etiā alijs nō faciāt. **E**t debēt ponere corpus z aiam suā p^rseruari
 one aiaz fidelium si necesse fuerit z si aliq³ utilitas ex eo p^r fieri. z debēt eē mo-
 derati in uestib⁹ z cibarijs seu victu z amictu. vt etiā alijs xpianis sicut
 curare possint. **Q**uod sic ipi debēt viuere p^ruersatōne z cultu exteriori vt sint
 bonū exemplū suoz subditoz. z dato q³ ipi subditi non possint instrui ser-
 monib⁹. tamē instruet ipos bonis exēplis

Notandū p^rmo. nā l^ra d^r q³ sacerdotes debēt studere in libris z debēt
 studere vitā sanctorū z hāc recitare p^rplo. **R**ō est. qz ipi nō aliud negociari
 habēt nisi q³ vigilēt in curis aiaz. qz ipi se sp^r debent occupare cū aliquo bo-
 no facto vt nō ociosi inueniant. qz d^r ap^rlus. Nolite locū dare dyabolo. qd
 quē dyabolus ociosum inueniat istū p^ruersis occupatōib⁹ occupat z ipm
 seducit. z sic tūc talis p^rpetue p^rfundit. ex eo q³ ociosus dat locū dyabolo. vt
 p^r de Salomone. qz interm q³ fuit in p^rstructōe tēplū deo placuit. s^c postq³
 desinebat z ociosus fuerat tūc ydolatriā exercebat. **E**t sic dyabolus ipos
 ociosos seducit cū p^ruersis opationib⁹. ne ergo hoc p^ringat tunc ipi clerici
 nō debēt ociosi. sed debent studere in libris miracula z passiones sanctorū
 recitando populo.

Secūdo notādū. q³ ipi p^rbyteri diligēter debēt custodire aias suoz par-
 rochialium ne seducant p^r malas suggestiones dyaboli. qz d^r ap^rlus Sobrius
 estote z vigilate. z ideo h^moi oues p^rmissē sunt sacerdotib⁹ vt ipas non le-
 sas s^c p^rfectas z incolumes z firmiter in fide stātes deo p^rmedēt.

Tertio notādū. d^r autoz in l^ra. q³ si fuerit opus tunc ipi p^rbyteri z